

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 3. Naročnina in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 3.

Štev. 7.

V Ljubljani, dné 2. aprila 1903.

Leto XVI.

Zamašiti nam hočejo usta.

Krivično nameravajo izpremeniti poslovnik državnega zbora.

Čudno obnašanje nekaterih jugoslovanskih poslancev. Dr. Šusteršič odstopil od načelstva „Slovanske zveze“. Prav je storil.

Pred kratkim se je dr. Šusteršič odvedal načelstvu državnozbornske skupine „Slovanske zveze“, v kateri so združeni slovenski in hrvaški poslanci. Ker se je ta odstop po liberalnih listih napačno razlagal, zato smo dolžni ta korak našega voditelja slovenskemu ljudstvu pojasniti.

Znano je raznim čitateljem našega lista, da so se že večkrat čuli glasovi, kakó bi se v državni zbornici izpremenil poslovnik. Poslovnik je nekak zbornični hišni red, katerega si vsaka zbornica sama naredi in katerega se morajo potem vsi poslanci držati pri svojih govorih, glasovanjih, interpelacijah itd. Nekateri zbornice imajo jako strog poslovnik, po katerem ima predsednik veliko oblast, kateri se morajo poslanci pokoriti. Vse to pa zategadelj, da je omogočeno mirno delovanje državnega zbora.

Poslovnik avstrijskega državnega zbora ni posebno strog in podeljuje poslancem veliko svobode. Poleg tega ima precej nejasnosti in pomankljivosti v sebi. V naravnih

razmerah bi to ne bilo posebnega pomena za zborovanje. Toda pri politični napetosti, kakoršna se je razvila zadnja leta v Avstriji, je v veliki meri ravno ta poslovnik kriv nedelavnosti državnega zbora. To pa vsled tega, ker daje vsaki stranki priliko, da z obstrukcijo lahko prepreči delovanje zbornice.

Zato se je že večkrat poskušalo izpremeniti ta poslovnik. Stavili so se razni predlogi. V najnovejšem času pa so nekatere močnejše stranke skupno izdelale nekak načrt, kakó naj bi se poslovnik izpremenil. A ta načrt ni tak, po katerem bi bila v zbornici onemogočena vsaka obstrukcija. Te večje stranke so mislile le nase in načrt je izpadel tako, da velike stranke, ki štejejo po 50 in več poslancev, lahko obstruirajo, manjšim strankam pa to ni mogoče in jim je tako vzeto edino orožje, s katerim bi se mogle braniti proti nasilju in krivicam.

Taka izprememba poslovnika pa je za nas maloštevilne Slovence in Jugoslovane sploh škodljiva, da, naravnost pogubna. Kdor vé, kako ulogo igra v sedanjem parlamentarnem življenju grožnja z obstrukcijo, ta mora priznati, da je za Jugoslovane silno važno, da se morejo v slučaju potrebe poslužiti tega skrajnega sredstva. Sicer bi imele moč samo velike stranke, manjše, h katerim spadamo tudi Jugoslovani, pa bi bile obsojene k brezpomembnosti.

To nevarnost je hitro izpoznal dr. Šusteršič in njegov sklep je bil: ali taka izprememba poslovnika, da bo nemogoča vsaka obstrukcija katerekolisibodi stranke, ali pa nobena.

Predlagal je torej v „Slovanski zvezi“, naj se klub postavi na to edino pravo stališče in naj njega pooblasti, da v zbornici poda izjavo v tem smislu. To je klub tudi soglasno sklenil in dr. Šusteršič je izjavil v zbornici, da Jugoslovani ne morejo glasovati za tako enostransko izpremembo poslovnika.

Zdaj pa čujte, kaj se je na to zgodilo. V odseku, ki je pripravljaj načrt za izpremembo poslovnika, sta sedela tudi dva člana „Slovanske zveze“. Samoumevno je, da sta bila dolžna v odseku zastopati stališče, kakoršno jima je bilo dano po enoglasnem klubovem sklepu. Toda člana se nista ravnala po tem, temveč po svoji glavi. Toda še več. Ko dr. Šusteršiča ni bilo na Dunaju, sklicali so nekateri poslanci sejo kluba „Slovanske zveze“ in v tej seji se je prvotni sklep izpremenil in se je sklenilo, da Jugoslovani glasujejo za izpremembo poslovnika.

Jasno je, da dr. Šusteršič tega ni mogel molčé prezreti in zahteval je, da se zopet uveljavi prvotni sklep. To se je zgodilo. Vendar se je predlagalo, naj se vsa stvar odloži in končno sklepa o tem še le pozneje. Temu se je dr. Šusteršič uprl, ker je bila stvar nujna in ker je za vsakega jasno, kako stališče naj zavzema nasproti izpremembi poslovnika. A odložilni predlog je zmagal z osmimi proti sedmim glasovom. Vsi slovenski poslanci razun dr. Ploja so bili sicer na strani dr. Šusteršičevi, a ker je dr. Šusteršič videl, da nekateri drugi hočejo uganjati politiko na svojo roko in to v škodo Jugoslovanom, zato je odložil načelstvo „Slovanske zveze“.

Postopanje dr. Šusteršičevo je bilo torej popolnoma pravilno. Imel je pred očmi le splošno korist Jugoslovanov, katerih stališče je hotel v državnem zboru utrditi. Ako Hrvatje menijo to doseči s tem, da se izročé popolnoma milosti velikih strank, prosto jim. Slovenci pri tem ne moremo sodelovati.

Vodstvo katol. narodne stranke je takoj po teh dogodkih imelo v Ljubljani sejo, v

kateri je soglasno sklenilo sledeče: „Vodstvo stranke izjavlja, da v vseh ozirih soglašá z načeli in postopanjem dr. Šusteršiča v vprašanju o izpremembi poslovnika. To načelo in to postopanje odločno zahteva obramba naših vseslovenskih koristi. Izraža mu popolno zaupanje, v taktičkem oziru mu pa prepustša prosto roko.“

Za nas je torej ta zadeva rešena. Bog daj, da bi tudi tisti poslanci, s katerimi smo se do zdaj skupno borili za pravice slovenskega in hrvatskega naroda, izprevideli, kje preti nevarnost skupnim interesom.

Pijanska strast.

Pošten gorenjski fant se je šel učít črevljarstva. Bog mu je dal srečo. Sedaj ima na Gor. Štajarskem hišo z dobro obiskovano delavnico. Doma na Kranjskem ima očeta, ki pa se je močno vdal — žganju. Nedavno je povabil očeta k sebi na Štajarsko, deloma zato, da bi se morda v tujem kraju lažje varovali pijače. Črevljar je o teh svojih poskusih sporočil bratu, kateremu je pisal naslednje pismo:

„Predragi brat!

Najprej Ti moram pisati, ker vem, da si zelo radoveden, kako je kaj z očetom. Res huda je navada, katero imajo. Zelo si prizadevamo, da bi jih od nje odvrnili. Mene se zelo bojé. pijani še niso bili, kar so tukaj. Prve dni smo jim dali nekoliko žganja, pa smo precej spoznali, da jih zelo vsko-minimo in smo sklenili, da ga jim čisto nič ne bomo dali. Pustno nedeljo so ga dobili zadnjikrat. Osem dni so se premagali, deveti dan sem proti večeru od doma šel in so hitro čas porabili, da so nam ušli v bližnjo gostilno. Precej smo jih spoznali, da so ga pili. Potem ga zopet najst dni niso. Danes v nedeljo sem po maši šel po nekem opravku in spet se ušli v neko prodajalnico.

Tako so pa pametni in pridni; radi jih imamo in tudi otroci jih imajo radi. Jaz upam, da se bodo sčasom bolj premagali in odvadili; zato prosim, da jih v molitvi priporočate, da bi jih Bog odvrnil od njih navade.

Pri nas jim vsak dan damo vina za malico, ga imajo tudi radi. Pred velikonočjo jih ne bo doli, pa tudi potem bi jih radi imeli, če bodo hoteli tukaj ostati in pa če bo Tebi prav. Če bi doli prišli, jo bodo zopet po stari navadi mahnili; če bi se odvadili žganja, vem, da bi tudi vas veselilo in bi jim gotovo radi kak kozarec vina privoščili."

To pismo nam razodeva dve reči: prvič kako huda je pijanska strast in kolik revež je, kdor se ji vda; — drugič razodeva nam lepo sinovsko ljubezen poštenega sina, ki se ljubeznivo trudi s svojim očetom, da bi jih odvadil pijačevanja.

Zopet eden!

Jakob Prašnikar, 39 let star samski posestnik iz Vežnice, občina St. Lambert, se dne 15. marcija ni vrnil od službe božje domov. Ker ga tudi v ponedeljek ni bilo, so ga začeli iskati ter stvar naznanili tudi orožnikom.

Še le v sredo, 18. t. m., so ga poslednji našli v gozdu — obošenega. — Kako je prišel do tega? Žganje ga je umorilo. V nedeljo proti večeru je šel cesto mereč iz gostilne težkih nog in težke glave; ljudje so ga slišali grozno preklinjati. Imel je bajč neštivilno duš, tudi „krščenič“, — a niti jedne ni mogel rešiti. Boj žganju!

Proti turškim alkoholistom.

Turkom prepoveduje koran pitje alkoholičnih pijač, vendar se je kljub temu med Turki zadnji čas jako širilo pijačevanje. Sedaj priobčujejo turški listi sultanovo povelje, ki prepoveduje Turkom piti alkoholične pijače v javnih gostilnah. Kogar oblasti dobé, da ne vpoštevata tega sultanovega povelja, ga najprej posvaré in iztirajo iz dotičnega prostora; ako se ne poboljša, naložé mu denarne globe. Skupno s tem sultanovim odlokom turški listi priobčujejo tudi članke, v katerih dokazujejo škodljivost alkohola.

Dar našega cesarja ruskemu carju. Naš cesar je prosil grofa Ivana Draškoviča, naj mu v svojih gozdih nalovi štirinajst plemenitih jelenov, katere hoče cesar pokloniti v dar ruskemu carju. Ta zanimivi lov se je vršil dné 14. pr. m. v grofovih gozdih pri Pečuhu na Ogrskem in so vjeli 42 takih živalij, izmed katerih so izbrali 14 najkrasnejših jelenov. Ti so že dospeli na Dunaj.

Naval na nemško hranilnico v Pragi. Razširile so se vesti, da praška nemška hranilnica stoji slabo,

ker so jo bajč zadele velike izgube. To je povzročilo, da je hipoma prihrumelo velikansko število vlagateljev, ki zahtevajo, da se jim izplačajo vloge. Naval še ne poneha. Vsak dan prihajajo novi vlagatelji in dvigajo denar. Dosedaj se je izplačalo nad 50 milijonov kron. Veliko je temu kriva agitacija.

Smrti niso mogli pričakati. V Svindernu v iztočni Prusiji je obolela neka starka. Vsak dan so sorodniki čakali njene smrti. Da jih smrt ne najde nepripravljenih, naročili so za staro mrtvaško krsto, katero so postavili v kuhinjo. Ko je drugi dan starka še živel, prinesli so krsto v sobo, v kateri je ležala bolna starka. Nežni mož starke rekel je bolnici, da jo bodo položili živo v krsto, ker z živo pri tem ne bo toliko sitnosti, kako z mrtvim truplom. Starka se je morala udati v svojo usodo. Položili so jo v krsto, a — umrla ni. Zdravje se ji je vrnilo in sedaj že zopet hodi. Kaj bo sedaj z mrtvaško krsto, katero so sorodniki tako hiteli kupiti, se ne ve.

Petleten deček samomorilec V vasi Grbavec pri Grubišnem polju se je dogodil nastopni veležalostni slučaj vsled nepažnje in nemarnosti starišev. Gospodar Stevo Hanževački je bil odšel v somenj, a je bil tako napreviden, da je pustil na steni viseti nabasan revolver. Njegov petletni sinko Ivan je prišel do ubijalnega orožja in se igral ž njim. In igral se je dalje in dalje, ker ni bilo nikogar blizu, ki bi bil opozoril otročiča na nevarnost. Dečko je začel tolči z revolverjem ob mizo. Revolver se je sprožil in zrno je prodrlo nesrečnemu dečku v prsi in ga smrtno ranilo. Deček je trpel eno noč in en dan, a došli zdravnik je izjavil takoj, da ni rešitve za dečka. Deček je v mukah izdihnil svojo dušo. To je zopet takošen slučaj, ki naj bi služil v svarilo starišem in vsem onim, ki imajo v svoji hiši orožje.

Velikanski sneg. Na severnem Francoskem je bil nedavno silen sneg. Ostal je vlak, ki vozi iz Bastide v Saint Laurent, na progi ves zasut od snega. Cela četa delavcev je prišla na pomoč vlaku, da ga izkoplje iz snega. Dvajset ur so delavci delali, da so vlak izkopal izpod snega. Promet je bil za nekaj dni radi prevelikega snega na tej progi popolnoma ustavljen.

Proti dremanju v cerkvi med službo božjo je danski kralj Kristjan IV. dne 17. majnika 1864. leta pisal sledeče lastnoročno pismo: Ker smo zvedeli, da se je dremanje med službo božjo po cerkvah preveč udomačilo, ukazujemo najmilostiveje, naj v vsaki farni cerkvi bode nastavljenih več mož, ki naj med službo božjo hodijo z dolgo palico po cerkvi in naj z njo vsakega, ki med službo božjo dremuje, vdari po glavi, da bodo tako verniki med službo božjo ostali čuječi.

Listek.

Izgubljeni sin.

(Povest. Po Oertzen-ovi priredil F. S.)

(Dalje.)

V. Na koncu vasi.

Izven vasi, skoraj na polju je stala majhna, pol podrta kočica. Zidovje je bilo zakajeno in razpokano, kakor bi se hotelo vsak čas porušiti. Streha je kazala rebra in dimnika sploh ni bilo. Dim je odhajal prosto skozi mala okenca pod streho. Lastnik te kočice je bil nam že znani Anton, ki je služil pri Svetinu. Podedoval jo je po očetu in stanoval v njej s staro materjo in osemnajstletno polsestro Cilko.

Tisti dan, ko se je poslovil Anton pri Svetinu je prišel proti opoldne domov. Mati je čepela pri ognjišču, kjer je plapolal pod zažrnelim loncem majhen plamenček. Pri oknu pa je lupila Cilka krompir. Olupke je metala v posodo, da bi pozneje malo postregla dvema ščetinarjema, ki sta krulila v hlevu poleg kočice.

Cilkino obličje je bilo blede in podolgovato, oči velike in otožne. Nekoč je služila v mestu v tovarni, toda ker ji razuzdano življenje v mestu ni ugajalo, je prišla domov. Preživela se je z delom svojih rok. Po gozdu je nabirala jagode, koreninice in drugo rastlinje ter je prodajala.

Anton je oblastno stopil v kočico, potrkal s pestjo ob lonec na ognjišču in zavpil: „Kosilo — če ne —!“ „Kosilo?“ začudila se je Cilka, „jaz ga nimam, saj boš južinal pri Svetinu.“

„Ne služim več tam! Pokazal sem mu hrbet! Tamkaj je novo gospodarstvo, ha, ha! In menda tukaj tudi! Kaj delaš tak obraz, kot mokra kokoš? Kosilo sem!“

Cilka je skočila po koncu. Iz miznice je vzela kosce suhega kruha in ga položila pred brata.

„Ali je to kosilo? Kaj imaš pa za „staro“; nič ne dela, samo jedla bi!“

Mati se je tiho zajokala. Nekaj kuhanih hrušk je zavžila za kosilo, drugega nič.

„Denarja mi daj, potem bom napravila kosilo!“ Anton je izvlekel iz žepa kos slanine in začel pri-grizovati s kruhom.

„Tako“, dejal je nazadnje in zaklopnil nož. „Mati bodo šli zdaj v vas pesek prodajat. Zglasijo naj se najprvo pri župniku, potem pri učitelju in po drugih hišah.“ Pri teh besedah je potegnil izpod klopi precejšnjo vrečo drobnega, kot sneg belega peska.

„Ali si neumen, ka-li? Sama sem peska nakopala in ga bom tudi sama prodajala. Mati ostanejo doma!“

Anton pa jo je sunil s pestjo, da je omahnila na stran. „Molči, če ne —!“

Objokana starka je zagrabila s tresočimi rokami vrečo in lezla na cesto. Počasi je sopihala pod svojim bremenom dalje.

Solnce je močno pripekalo in veter ji je podil prah v oči.

Z veliko težavo je pritirala starka vrečo do župnišča. Vsedla se je na prag.

Peska ni prodala nič. Toda milosrdni gospod so ji ukazali dati malo kave, kos kruha in nekaj krajcarjev. Začetek je bil torej dober. Lepo se je zahvalila, spravila krajcarje v žep in odšla v šolo.

Učitelj Klanec je ravno golorok premetaval prst na vrtu. Nekoliko v zadregi je bil, ko je stopila siromašna starka predenj in mu ponudila peska na prodaj. Izgovarjal se je, da ne ve, kje je žena, in kot učitelj si je štel v dolžnost, da ji je ob tej priliki povedal, da njen sin Anton zapeljuje otroke, da ne hodijo v šolo. Vodi jih v gozd, da mu nabirajo jagod in ptičjih jajc. Ona seveda tega ni kriva, toda dobro bi bilo, če bi šel Anton kam proč. Stisnil ji je v roko štiri krajcarje.

Hvaležno ga je pogledala in zdihnila: Z Bogom, ter odšla.

Nato je potrkala na vrata pri krčmarju Bobenčku, ki je bil obenem tudi župan. Ta ji je dal kozarec vina. Zraven pa ji je napravil tudi lepo pridigo.

„Vi, Katra, Anton je zopet doma. Na vašo kočico bom zdaj posebno pazil. To je sramota!“

Potrta je odšla dalje, obiskala je hišo za hišo, samo Svetinove ne.

Medtem se je zmrabilo, oglasili so se večerni zvonovi, in tanka megla je légala na dolino. V kočici je bilo že temno. Cilka je stala pred ognjiščem in pihala v žerjavico. Anton je ležal na klopi pri steni.

Vrata so zaškripala, in ko je zagledal mater, je stegnil roko, da bi prejel denar. Molčé mu je izročila mati denar, ki so ji ga podarili usmiljeni ljudje. Ker Anton še vedno ni odprl ust, se je plašno oglasila: „Nisem mogla več dobiti, če tudi sem hodila celo popoldne naokrog.“

Malomarno je gledal krajcarje, ki so bili pridobljeni z materinimi solzami.

Prebrisavčev Peter.

Prebrisavčev Peter je bil v malem številu onih, ki slišijo travo rasti. Akoravno ni mnogo hodil po svetu — držal se je večinoma le doma, kajti vedel je, da je doma najboljša — je vendar znal pripovedovati čudne povesti. O resničnosti tega, kar je pripovedoval, še sam ni bil prepričan, tem manj pa njegovi poslušavci. Peter je imel to „lepo“ lastnost, da je iz komarja vedno naredil — slona.

Peter je imel sina Janeza, ki se je učil v malem gorenjskem mestu za krojača. Ravno je dobil pismo od sina, v katerem mu toži, kako da mu je hudo, kako mojster z njim grdo ravna, da mora delati vedno in vse, kakor bi služil za hlapca, in da je povrh še lačen, ker nima denarja, da bi si kupil kaj za zobe in ker je v mestu vse tako preklicano drago. Končno je Janez prosil očeta, naj mu pošlje par novih črevljev, češ da je one, ki jih je vzel s seboj že popolnoma strgal, in da hodi že malone bos.

Peter, ki je bil zelo dobrosrčna dušica za svojce, bi bil kmalu jokal, ko je prebral sinovo pismo. Njegov edini sin, njegov ljubljenc, pa tak revež! Takoj je šel k črevljarju in ukazal par čisto novih črevljev. O osmih dneh so bili črevlji gotovi. V golenice je mati natlačila, kolikor je mogla, mesa, sira prekajene slanine itd., da si bo njen Janezek včasih lahko potolažil lakoto.

„Stara, ali si neumna! Ali ne veš, da se mora vse izpriditi vsled predolge vožnje?“ je vskliknil Peter, ko je videl kako je njega „boljša polovica“ napolnila črevlje.

Toda prebrisana glavica jo že ugane! Ker je spadal Peter med ljudi te vrste, jo je tudi on hitro „pogruntal“. „Brzozjavno odpošljem črevlje. Kaj če plačam par „soldov“ več!“ Vesel, da je dobil tako rešilno misel, hitro napiše naslov: „Naj prejme moj sin, Prebrisavčev Janez, krojaški učenec v J. Gorenjsko.“ Sedaj pa le hitro v mesto, da dobi Janez prej črevlje in prigrizek! Prišedši v mesto vpraša prvega precej velikega gospoda: „Ljubi gospod „dohtar“ ali kar ste že — ali bi mi hoteli povedati, koliko bom moral plačati, če odpošljem par črevljev po brzozjavu?“ Gospod je izpočetka začuden motril Petra, kakor bi ga hotel vprašati, če je v njegovih možganih vse v redu, potem se pričel na glas smejeti in je mislil Petru raztolmačiti, da črevljev ne more brzozjavno odposlati. Toda Petra je že minula potrpežljivost, nič več ni mogel molčati.

„Kaj! ti se boš iz nas norca delal? Ali misliš, da smo mi kmetje tako neumni, da nas lahko vsaka gosposka srajca nafarba; mi že vemo, kar vemo; in sedaj bom še nalašč odposlal črevlje po brzozjavu!“ Tako se je Peter razvnel, in ne meneč se za to, kaj

se godi na njegovi desni ali levi, hitel je naravnost proti železniškemu tiru. Ali tu so bile žice previsoko, moral je iti par korakov ob tiru, dokler ni prišel do kraja, kjer so bile brzozjavne žice bolj pri tleh. Vzel je iz žepa papirnat goldinar in ga pritisnil na golenice.

„Tako! Mislim, da bo dovolj za brzozjav; ako bode pa kaj preveč, bode pa dobil sin, ko dobi črevlje!“

Zavihtel je črevlje, jih vrgel in obviseli so na brzozjavni žici.

Peter je sedaj privlekel iz žepa pipico, jo nabasal s tobakom, vlegel se v travo in čakal, kdaj da se črevlji odpeljejo. Toda črevlji so viseli mirno na žici in le kadar jih je veter zmajal, je Peter uprl svoj pogled, meneč sedaj pa sedaj mu izbeže izpred oči. Čakal je že precej časa, a trenutka odhoda le ni mogel pričakati.

„Ah!“ je vskliknil „najbrže se ne sme gledati takrat, ko bi imelo oditi.“ Vstal je toraj in odšel v bližnjo gostilno, da se malo pokrepča. Ker mu črevlji nikakor niso hoteli iz glave, šel je črez jedno uro pogledat, ali visijo črevlji še tam, kamor jih je obesil. Že oddaleč je videl, da črevlji še vedno mirno vise. Šel je bližje, da bi — toda kaj je to? Videl je skozi črevlje višjevo nebo.

„Za božjo voljo“ si je mislil „kako to, da so črevlji prebodeni? Kje je slanina, meso in kruh? Pa vendar niso uslužbenci tako neumni, da bi mislili, da hočem poslati sinu samo kaj za zobe?“

Z dolgo palico, ki je ležala na tleh, je zbil črevlje z žice in sedaj je šele zijal. To so bili popolnoma drugi črevlji in tudi pismo je bilo zraven:

„Mojemu dobremu očetu. Dolenjsko. Ljubi oče! Črevlje in to kar je bilo zraven sem dobil. Lepo se Vam zahvaljujem in pošiljam obenem stare, da jih daste popraviti. Vas prisrčno pozdravlja Vaš hvalježni sin Janez!“

„Saperlot!“ je vskliknil oče „to pa je moralo zelo hitro leteti! Kako lepo in učeno že zna moj Janez pisati! Rad bi ga zopet enkrat videl, kakšen je že. Se bom ob priliki še sam po brzozjavu peljal, mislim, da ne bo preveč stalo!“

Veselega in zadovoljnega obraza je šel Peter domov; a še veliko bolj zadovoljen je korakal po mestu krojaški učenec in pogledoval od časa do časa svoje čisto nove, tako lepo se lesketajoče črevlje. Včasih je segel tudi v žep in prinesel iz njega kaj za lačen želodec. — — Prebrisavec je kmalu zvedel, da njegov sin ni dobil niti črevljev niti kaj drugega in da ga je enkrat nekdo pošteno nafarbal. Postal je jezen in divji kakor razjarjena zver in prisegel slovesno, da po telegrafu nič več nič ne odpošlje, češ da so tam sami oderuhi, goljufi in lumpi. S.

Politični razgled.

Krošnjarski zakon v gosposki zbornici.

Poročali smo že, da je bil v poslanski zbornici spremenjen dosednji krošnjarski zakon in da so naši katol. narodni poslanci veliko pomagali našim kranjskim krošnjarjem v prid. Zdaj je bil načrt zakona v razpravi gosposke zbornice, ki ga je sprejela sicer z nekimi spremembami, a v korist krošnjarjem. Po tem ima pravico do krošnjarstva vsak, ki izpolni splošno zahtevane pogoje in se jim ne more odreči. Pomnoženo je tudi število krajev, kjer je izrečno priznana pravica zlasti na Češkem, Moravskem in Sleziji. Na eni strani je po tem načrtu veliko stvari v prid krošnjarjem, na drugi strani so pa tudi kazni za prestopke krošnjarskega zakona zdatno poostrene. Poročilo pride na vrsto še enkrat pred poslansko zbornico. Kaj pa bodo rekli poslanci k spremembam, bomo že poročali, ko pride do razprave, skoro gotovo bo pa treba še precejšnega boja, predno bo načrt postal zakon.

Dvoboj v armadi.

Kakor znano, obstoji še ne dolgo „splošna protidvobojna liga“, ki ima namen, da spravi že vendar enkrat dvoboj iz armade, kakor tudi pripelje vlado do tega, da nastopi res z vso resnostjo proti tej moderni surovosti. Ko se je v zbornici razpravljalo o vojaški predlogi, se je novi vojni minister Pitreich silovito lepega kazal in se delal, kot bi bil tudi on nasprotnik dvobojev. Komaj pa je vojna predloga prodrla, že je pokazal drugo barvo, kajti razni dunajski listi objavljajo sicer „tajni ukaz“ ministra, v katerem razpravlja to-le misel: O častnih zadevah sme soditi in odločevati le vojaški častni sod in zato ni umestno, da bi o teh stvareh (sem spada tudi dvoboj) določevala kaka druga društvena razsodišča. Vsled tega pa ne sme biti noben niti aktiven niti neaktiven (v rezervi) častnik ud protidvobojne lige. Kdor je torej vojak, on po tem ukazu ne more pritrditi nadvojvodu Karlu, ki je dejal: „Dvoboj smatram za preostanek iz one surove dobe, v kateri je bilo dovoljeno, da si je vsak s silo pridobil pravico, in ki je naravnost nasproten vsakemu redu.“ Tako je torej pri naših gospodih ministrih. Kadar je treba dobiti od poslancev kakega potrjenja, takrat imajo polno obljub, a ko so svoje dosegli, potem si pa mislijo: „Obljubiti in dati je preveč.“ Res slabo je začel delovanje novi minister, v katerem so v začetku vsi stavili svoje zaupanje. Sicer pa že še pride čas, da bo moral iskati minister zaupanja in pomoči v zbornici in potem se pač lahko

zgodí, da se prepriča, kako nespametno je posnemati prejšnjega vojnega ministra Krieghammerja. In res so poslanci v centru storili potrebne korake, glavni obračun pa še pride v delegaciji.

Škandali v Budimpešti.

Dne 20. marca so obhajali Madjari in Mažaroni v Budimpešti obletnico smrti revolucionarja Košuta. Na univerzi so razobesili črno zastavo in visokošolci so s silnim hrupom in ropotom onemogočili vsako predavanje. Potem se je po mestu pričela demonstracija, katere se je udeležilo nad tisoč visokošolcev. Naposled so se pridružile še množice ljudstva in je prišlo do resnega konflikta s policijo, katero so ometavali s kamenjem. Stražniki so morali potegniti sablje in jeli udrihati po glavah vročekrvnih Madjarov. Bilo je več oseb demonstrantov, a tudi stražnikov ranjenih. Še le ob 9. uri zvečer je razsajanje nekoliko utihnilo. Drugi dan so se visokošolci zbrali v univerzi in zahtevali, naj se zopet razvije črna zastava, ker je bilo toliko ranjenih. Zlasti neresnična vest, da sta dva dijaka obležala mrtva, je demonstrante razkačila. Poslanci Košutove stranke so pozvali dijaštvo, naj gre pred zbornico in so ob 10 dopoldan res pričeli pred parlamentom razgrajati. Pod vodstvom Košutovega sina poslanca Košuta so šli v deputaciji k ministerskemu predsedniku Szellu in zahtevali zadoščenja proti policiji. Ker jih je Szell ostro zavrnil, se je oglasil poslanec Löngyel: „Jaz ne morem zato, ako še danes izbruhne revolucija.“ Ministerski predsednik mu je odgovoril resno: „To ni govor, kakor bi bil dostojen poštenega moža. Ta ton si prepovem najodločneje.“ Nato je ministerski predsednik obrnil deputaciji hrbet in odšel iz sobe. Dijaki so se vrnili v mesto in nadaljevali demonstracijo, vendar ni prišlo več do večjih izgredov. Vlada hoče pomiriti ljudstvo s tem, da obeta nove volitve za državni zbor. — V mažarskem gledališču so vprizorili tudi v dneh demonstracije igró „Bog ohrani“, v kateri se zasramuje in smeši avstrijska cesarska pesem. Ljudstvo je burno ploskalo in se radovalo, saj tu se gre proti cesarju. Potem so pa zapeli Košutovo himno, na kar je kri mažarska na vrh priklopala in vsi pozdravljali to pesem in kričali, kot bi bili besni proti avstrijski cesarski pesmi med vpitjem: „Doli s kroniško himno!“ Tudi vojaško godbo so demonstrantje prisilili, da je igrala čardaš. Na teh dogodbah se bravci Domoljubovi zopet lahko prepričate, kaki so naši sodržavljeni v blaženi Ogrski in si morete sodbo sami napraviti, kako hudo se mora pod tako vlado goditi našim bratom Hrvatom, ki zdihujejo pod jarmom mažarskega nasilja.

Nemiri na Portugalskem.

V Koimbri so se dogodili nemiri, ker se prebivalstvo brani plačevati užitninski davek. Ob spopadu s policijo so bile v Lizboni tri osebe ubite in mnogo ranjenih. Demonstrantje so napadli sodno poslopje, razbili pohištvo in obmetavali vojske s kamenjem. Vojaštvo je bilo prisiljeno rabiti orožje in je začelo streljati na razdraženo ljudstvo. V sosednih vaseh so začeli zvoniti in tako ljudstvo sklicali skupaj, ka-

tero se je potem v velikih gručah podalo v mesto Koimbro. Prišlo je potem do resnih nemirov in se je bilo skoro bati, da nastane splošna revolucija. Vseučiteljišče so morali zapreti in davčni nadzorniki, proti katerim je bilo prav za prav vse gibanje naprejeno, so morali hitro pobegniti iz mesta, kajti sicer bi jih ljudstvo gotovo pobilo v svoji jezi. Med nemiri je bilo poleg drugih oseb ranjenih tudi več vojakov, ki so prišli razganjat jezno ljudstvo. Nad mestom se je proglasilo obsedno stanje. Nemiri so sicer potihnili v štirih dneh, vendar se je še bati hudih izgredov, ako vlada ne zmanjša davkov. Povsodi se kaže, kako breme so za ljudstvo davki, zlasti ob sedanjem času, ko je potreb vedno več, a zaslužka čem dalje manj. Komaj se bere, da so se izgredi v eni državi polegali radi teže davkov, že se čuje, da se vzdignejo drugod proti temu težkemu jarmu, ki žuli ubogo ljudstvo.

Zmaga francoske hudobije.

Dneva, ko pridejo v francoski zbornici na vrsto prošnje redov, ki so prosili za državno potrditev, je francosko kakor tudi drugo svetovno časopisje težko pričakovalo. In zdaj je hitro končano, kajti večina francoskih poslancev je na strani vlade in je torej tudi, kakor smo že naprej vedeli, s 300 glasovi proti 257 odobrila predlog komisije, da se brez vsake daljše razprave odreče potrditev vsem kongregacijam, katere se pečajo s poukom mladine. Francija je zopet vsemu svetu pokazala, kakšna je toliko hvaljena francoska svoboda, odrekla je pravico poučevanja vsem redovom, ker so katoliški. „Ta duh, kakor vlada v samostanih“, tako je govoril mogočni Combes, „je nevaren francoskemu narodu.“ O posameznih prošnjah niti razpravljali niso, ampak nankrat odpravili z enim glasovanjem vse kongregacije. Take krivice svet še ni doživel in sicer se je zgodila v državi, katero so nekaj nazivali „katoliško Francijo“. Za kongregacije sta zaman govorila Renault-Mollier in Ribot seveda brez uspeha, ker framasonski poslanci na krasne govore, v katerih sta ta dva poslanca dokazovala potrebo redov in nesramnost francoskega nasilstva, niti poslušati niso hoteli, ampak le čakali na glasovanje, da hitro oddajo svoje glasove za vladno predlogo brez vsakega premisleka. S tem je zapečaten usoda redov, ki se pečajo s poukom mladine, ostali redovi pa še pridejo na vrsto.

Sadovi francoskega nasilstva.

Komaj je zbornica sklenila predlog o razpustitvi redov, že se je oglasilo francosko ljudstvo in pokazalo, da nikakor volja framazonov ni volja francoskega naroda. Povodom zatvorjenja šol se je pričel odpor že v Bretaniji in Combes misli od tod prestaviti vse uradnike, ki še čisto ne soglašajo z vladnim nasilstvom.

Položaj v Maroku in Venezueli.

Iz Tangerja dohaja poročilo, da vlada sedaj povsodi mir. Sultan bo lahko odpotoval v Fez. Blizu Tetuana se je pojavilo sicer še nekaj manjših prask,

ki so pa bile udušene. — V Venezueli so ustaši tudi za nekaj časa poraženi, dokler zopet ne pričnó delati preglavice Castru, ki je podal svojo demisijo, a jo kongres noče sprejeti.

Razmere v Makedoniji.

Turške reforme se čudno izvajajo. V Strumici, Tikvešecu in Vardaru so nastavili sedaj za sodnike same Turke, kristjan pride komaj do službe kakega stražnika. Roparski poglavar pod pretvezo da lovi, bolgarske vstaše, hodi z 30 roparji po deželi, mori, ropa in požiga. Če se mu kdo ustavi, pokaže pismo dovoljenje kajmakanovo. V Bojanici v Makedoniji so se vršili krvavi boji. Četa vstašev je napadla omenjeno vas. Turki so poslali za posredovavca grškega popa, a vstaši so obrnili nanj puške in ga vstrelili. Druga bitka je bila na Malešu, kjer so imeli vstaši 13 mrtvih in več ranjenih. Pravi bojni ples se še obeta pričeti na Balkanu.

Dopisi.

Iz Kožljeka pri Cirknici. Dne 21. marca je umrl na Kožljeku pri Cirknici posestnik Matevž Švigelj, „Gašperjev oče“ po večmesečni bolezni, in večkrat previden z sv. zakramenti za umirajoče. Vkljub mučni bolezni, v kateri se niti ganiti ni mogel, je vse vdano in voljno trpel. Bil je oče revežev, kajti pri njegovi hiši je brez števila revežev dobilo pomoč v vsakoršnih potrebah, za kar mu bodi Bog plačnik. Skrbel je tudi za krščansko življenje v svoji hiši, kajti vsa njegova družina morala je vsaki večer moliti sv. rožni venec. To naznanjamo vsem daljnim pokojnikovim znancem in pa prijateljem. Posebno znancem duhovnikom, katere je visoko spoštoval. Zato je pa imel veliko tolažbo na smrtni postelji, da je prav miren v Gospodu zaspal. Svetila mu večna luč!

Iz Belokrajine. Velik ogenj je nastal vsled ne previdnosti otrok v vasi Maline semiške občine. Pogorelo je 12 hiš z drugimi gospodarskimi poslopji, tudi pet goved in štiri prašiči so bili žrtva ognja. Škode je okoli šestdeset tisoč kron, zavarovani niso bili pogorelci nič. Ob tej priliki se je zopet pokazala nujna potreba vodovoda za Belokrajino, za katerega beračijo že leta in leta ljudje, a se zanje merodajni krogi nič ne zmenijo. Sploh je veliko po-

manjkanje vođe sedaj zlasti po suhorski in radoviški občini. V Ravnacih in Bušnji vasi sta zgorela pa dva otroka. Vzrok so bili domači, ki premalo pazijo, da bi otrokom ne dohajale v roke žveplenke. — Vina imajo ljudje še dosti. Prodali bi ga radi, a ni kupcev, če tudi je izborna kapljica letos in tudi cene niso nič prevelike. Podvizajte se torej, vinotrčci, na Belokranjsko! Vreme je letos kakor nalašč za te kraje. V vinskih goricah se povsod veselo rigola. Sadno drevje je začelo že tudi cvesti. V Metliki so otvorili mestni mlin. Če jim ne bode nesel, jim blagohotno svetujemo, da naj napravijo še en „ringelšpil“, kjer naj izberejo za „derehtarja“ pedenj — možic-laket — brado, za blagajnika pa beraškega Janko Babjeka. V Črnomlju bodo osnovali novo posojilnico, kakoršna je v Metliki „Hranilnica in posojilnica“. Očka Ščetina bode otvoril pa menda združno mesnico, da mu ne bode sila ob raznih volitvah kupovati druge mesa. O načrtu, kako namerava ta „duhoviti“ človek to izpeljati in o najnovejšem duševnem proizvodu, katerega je poslal metliški Konfucij v ameriški list „Glas Svobode“, hočemo „Domoljubovcem“ prihodnjič obširneje poročati. Mislimo pa, da ne bode preveč v čast sodrgi, zbrani okoli Konfucija.

Iz mengiške okolice. Dne 25. pr. m. ob polu 4. uri popoldne je v prostorih „pri Jelenu“ v Mal. Mengšu priredilo „katol. slov. izobraževalno društvo Mengeš“ gledališko predstavo. Vreme je bilo krasno in zbralo se je natlačeno polno ljudstva iz Mengša in okolice — ki so nestrpnost čakali, da se vzdigne zastor. Ker je nam časa preostajalo, ogledali smo si občinstvo ter z veseljem smo zapazili — da se je naša inteligenca jela zanimati za predstave „izobraževalnega društva“, ter jih vsaki predstavi več prihaja. Žal, da je prostor premajhen za toliko število ljudi, ki radi prihajajo k predstavam — in jih mnogo mora oditi, ker ne dobijo ni sedežev, ni stojišča. Ali se ne more pomoči tej nepriliki? — Točno, kot napovedano, se je začel vspored. 1. Venček narodnih pesmi, katerega je pod vodstvom gospoda Golfa, kapelana v Mengšu, pel ženski oktet. Zares ljubko so nam donele mile naše narodne pesmice. — Kako lepa je domača pesmica, ako je prednašana z občutkom, in da je vsem dopala, pričalo je pohvalno ploskanje. 2. Prolog. Mala deklica A. Preseljeva — nas je iznenadila s svojim deklamovanjem. Gladko, neustrašeno in navdušeno je govorila — in nas pripravila, da nam 3. točka igrokaz „Lurška pastarica“ prinese zopet prijeten užitek. Težka naloga je reči: katera igralka je najbolje izvršila svojo ulogo. Vse so bile na svojem mestu, tako da bi človek mislil, da vidi pred seboj v resnici one osebe, — ki so živele v času dogodkov v Lurdu. — Čuditi se je, da so se,

dasi same novinke, tako dobro priučile kretanju, naglaševanju, da človek ne bi verjel, da so prvič na deskah. Prikupile so se občinstvu, ki je pazljivo sledilo dejanju — in burno ploskalo in hvalilo igralko. Koliko truda in požrtovalnosti je trebalo k temu! — Začetek je storjen, ledina preorana. Zmožnosti, delavnih moči je dovolj, le čvrsto naprej! — Čast in hvala vsem sodelujočim! Podpirajte neutrudljivega, Vašega voditelja g. Golfa v njegovem delovanju — in zavest, da pomagate izvrševati lepo nalogo izobraževalnega društva, vam bodi v plačilo in ponos. Gospod kapelan G pa lahko vidi, da njegova požrtovalnost ni zastoj, — da se dani in svetli, da ga visoko ceni in spoštuje ljudstvo, ker toliko stori v njega prid in blagor — in v poznih dneh, ko bode seme izrastlo iz tal in rodilo dober sad, se ga bode še hvaležno spominjal sedanji rod.

Kozjanski vsevedež. Predpustno nedeljo, dne 22. sušca je imelo katoliško politično društvo letno občno zborovanje z Leonovo slavnostjo v gostilni g. Mihaela Hrovata v Šonovem zunaj Kozjega. K temu zborovanju je prišlo dokaj vrlo nadarjenih, kakor skala trdnih mož in mladeničev iz več župnij, da bi skoraj gostilniški prostori bili premajhni. Štirje župani so bili zastopani. Cela soba je bila lepo ozaljšana z vencji; posebno pa stena, na kateri sta viseli praznično okrašeni podobi svetega Očeta Leona XIII. in presvitlega cesarja Frančiška Jožefa. S strehe so plapolale zastave, cesarska in narodne slovenske. Kmalu po 4. uri se je začelo zborovanje, ki ga je otvoril č. g. predsednik Marko Tomažič. V lepih besedah pozdravi vse navzoče zborovalce in potem poljudno razloži stanje državnega zbora, in delavnost naših vrljih poslancev in več raznih točk. Nato dá besedo č. g. Jančič-u, ki v jedrnatem govoru natančno razloži, kaj je liberalizem in klerikalizem in kako se razloči liberallec od klerikalca i. t. d. To vam je bil govor, da malo takih, ki je prišel iz bistro učene glave g. govornika. Krepki „Živio“ klici so pričali, da je govoril govornik navzočim iz srca. Zatem še je govoril č. g. Toman, župnik iz Spodsrede, in v nemal srca poslušalcev za dobro narodno stvar. Tudi nekaj novih udov je pristopilo. Nato je bila volitev za novi odbor, ki je večinoma tako sestavljen, kakor dozdej. Breme predsedništva je zopet sprejel č. g. Marko Tomažič. Predno se je zaključilo zborovanje, je g. predsednik nekaj besedi spregovoril o trojnem jubileju svetega Očeta, na kar je močno po sobani zadonelo iz vseh grl trikratni „Živio“ na sv. Očeta Leona XIII. in presv. cesarja Frančiška Jožefa I. — Papeževa slavnost se je v Kozjem vršila na prav svečani način dne 3. sušca ob 8. uri zjutraj. Cerkvene slavnosti so se verniki udeležili z več župnij, da je bila cerkev

polno natlačena. Povabili so se tudi sodnijski uradniki in drugi iz višjih slojev, a žalibog ni jih bilo več kot en par. Ta dan je lahko vsakdo spoznal, kdo je za sv. katoliško cerkev in nje namestnike in kdo ne. Zdaj pa tudi veste, kakšne so razmere pri nas v višjih slojih. Žalostno-liberalne, kaj ne. — Umrla je dne 12. sušca na Zdolah pri Kozjem blaga in usmiljena žena Uršula Brilaj po večtedenski mučni bolezni v 54. l. starosti. Rajna je bila usmiljenega in radodarnega srca. Marsikateremu revežu in otroku je podelila košček kruha. V priznanje za njeno dobrodušnost so ljudje prihajali od blizu in daleč k njenemu pogebu. — Na Pilštanju je umrl dne 24. sušca oče pr. g. župnika, Martin Tomažič za pljučnim vnetjem. Naj mu sveti večna luč! —

Slovenski novičar.

Župnija Krško ob Savi je podeljena 8. g. Iv. Renier, tamošnjemu župnemu upravitelju.

Umrl je čast. g. Jernej Kosec, župnik v Skocijanu pri Turjaku. Bolehal je že dalj časa in prejel pred nekaj dnevi sv. zakramente. Pokojnik je bil rojen 16. avgusta 1836, v mašnika posvečen 29. julija 1860. Služboval je kot kapelan v Črnomlju do l. 1863, potem na Igu do 1873. Odtod se je preselil kot župnik k Sv. Vjdu pri Cirknici in 22. oktobra 1878 kot župnik v Škocijan pri Turjaku. N. v m. p.!

Ljubljanski grad — kdo ga bo kupil? Finančna uprava je dala grad ceniti, in cenjen je bil na 90.000 kron (45.000 gl.). Ta svota zdi se nam previsoka in zato se nadjamo, da ga razen mestne občine nihče ne bo hotel vzeti.

Liberalcem služiti — sramota! to je spoznal g. Zavadil, duhovnik lavantske škofije, katerega je liberalna stranka zvalila, da je vstopil v uredništvo „Slov. Naroda“ in „Rodoljuba“. G. Zavadil je od blizu gledal življenje in delovanje pri liberalni stranki in storil vse korake, da se je zopet reši. Priobčil je v „Slovenca“ sledečo izjavo: Ker sem trdno sklenil nastopiti zopet pod duhovskega življenja, preklicujem s tem vse, karkoli sem kedaj pisal proti sv. katoliški cerkvi, njenim naukom in naredbam ali proti njenim služabnikom, in prosim odpuščanja vse, katerim sem kakorkoli dajal pohuj-

šanje ali s svojim pisanjem ali s svojim vedenjem, katero iz vsega srca obžalujem. Bog mi daj svojo pomoč, da morem vse to popraviti. Njegovi milosti priporočam svojo dušo za sedanje in prihodnje življenje. — V Mariboru, dne 20. sušca 1903. A. Zavadil, duhovnik.

Velika nesreča se je pripetila, kot nam javljajo iz Gorij, 21. pr. m. 35'etnemu, oženjenemu Jožefu Ambrožič. Z očetom sta izpodkopavala na polju hrast. Ker hrast ni hotel takoj pasti, sta ga podirala z vrvo. Med tem mu je noga izpodrsnila, in ker se ni mogel pravočasno umakniti, ga je hrast med padcem s tako silo zadal na glavo ob sance, da je nezavesten obležal. Iz ušes in ust se mu je vllila kri. Ker se je nesreča zgodila prav blizu vasi, je bil 8. g. župnik takoj na mestu in ponesrečenca mazilil s sv. oljem. Umrl je še isto noč. Naj počiva v miru!

Oddaja voženj za bohinjsko železnico. V seji poslanske zbornice dne 15. januarja so poslanci dr. Šusteršič, Pogodnik in tovariši, kot znano, interpelirali železniškega ministra Witteka v zadevi oddaje vožnje stavbinskih potrebščin za bohinjško železnico od postaje Škofja Loka skozi selško dolino v Podbrdo. V tej interpelaciji so naši poslanci posebno opozarjali na to, da se je že davno osnoval konzorcij kmečkih posestnikov, ki bi prevzel tozadevne vožnje, a da ga je vlada pri oddaji vožnje popolno prezrla, ne da bi bila stopila z njim v dotiko. Ta interpelacija pa je imela, kakor je razvidno iz ministrovega govora, popoln uspeh. Minister Wittek je namreč izjavil, da so se pred kratkim srečno završila pogajanja z dotičnim konzorcijem in je železniška uprava temu konzorciju poverila z dnem 1. marca vse vožnje razun razstreljivih tvarin in pa dolgih cevi. (Poročajo se, da menda ni vse tako.)

V zadevi kranjskega deželnega zbora. Kakor čujemo, so se vršila mej centralno vlado in mej strankami dežel. zbora pogajanja glede sklicanja dež. zbora za tri dni na veliki teden, da se rešijo nekatere nujne zadeve. Kakor je bil že svojedobno na raznih shodih v imenu stranke izjavil dr. Šusteršič, tako je tudi sedaj katoliško-narodna stranka izjavila, da dopusti v razpravo in sklepanje v deželnem zboru zadeve, katere spozna kot za ljudstvo koristne in potrebne, drugih pa ne. Sedaj delajo težavo le liberalci, ki hočejo menda še druge reči vštuliti.

Koroškim deželnim predsednikom bo, kakor se čuje, gotovo v par dneh imenovan Robert baron Hein, ki je služboval doslej v Lincu.

Pe 22 letih prišel zločin na dan. V Krškem so zaprli posestnike Janeza Babiča, Fr. Žiberta in J.

Kerčova, fare leskovške, ker so na sumu, da so v noči dne 3. decembra 1880, torej pred 22 leti umorili in oropali iz sejma idoča kmeta Janeza Račiča in Jerneja Ziberta iz Skopice.

Žrtev alkohola. Pred kratkim so našli otroci v bližini šolskega poslopja v Trbovljah v potoku mrtvo žensko truplo. Bila je Marija Lamber, doma iz Loke. Ponearečena je bila prejšnji večer s svojim možem v neki gostilni v Trbovljah. Proti pol deveti uri zvečer se je naspotila proti domu, njen mož je pa še dalje pil v gostilni. Bržkone je žena v svoji pijanosti padla v potok in utonila.

Hranilnica in posojilnica v Trziču reg. zadruga z neomejeno zavezo, je 25. marca t. l. obhajala dveletnico svojega obstanka. Kakor drugim jednaki napravam, slovenski liberalci tudi trziški hranilnici niso bili naklonjeni. »Kaj je tebe treba bilo?« vprašal je »Gorenjec«, ko se je zvedelo, da imajo Trzičani svojo Raiffeisenovo posojilnico. Kljub temu je zadruga vidno napredovala. Tekom dveh let je imela 211.110 K 94 h sprejemkov in 209.805 K 36 h izdatkov; skupaj p r o m e t a 4 2 0 9 1 6 K 3 0 h. — Na 362 hranilničnih knjižic se je vložilo 896krat skupaj 135.184 K 23 h; dvignilo 172krat svoto 23.379 K 8 h; tako da je sedaj med ljudmi 334 knjižic s 111.805 K 15 h vlog. — Posojil se je dalo v dveh letih 114 v skupnem znesku 93.881 K 32 h; vrnilo se je 14.369 K 88 h; sedaj je še 95 posojil v skupnem znesku 79.511 K 44 h. — Udov šteje zadruga 103. Rezervni kapital znaša 921 K 74 h. Hranilnica in posojilnica v Trziču si je pridobila splošno zaupanje. Lahko trdimo, da bo še bolj napredovala in postala s časom krepka opora Slovincem v Trziču.

Iz življenja glasovitega roparskega tatu Franc Odlazek, 35 let star, iz Polšnika, politični okraj Litijski, je 24. februarja 1903 ušel pazniku, ko ga je ta peljal od neke obravnave od sodišča v Mariboru nazaj v kaznilnico. Leta 1891. bil je obsojen v Rudolfovem v 15letno ječo zaradi tatvin. Kazen imel je presedeti v kaznilnici pri Mariboru. To je namreč drzen in zvit tat konj in volov; človek srednje in vitke postave ter jako premeten. — Svojo obleko pustil je pri nekem konjedercu pri Mariboru. Ko je vžival ljubo prostost, takoj se je zopet spomnil stare navade ter je 4. marca v Praprotnem pri Hrastniku oropal krojača Martina Irmana, mu pobral dva zlata po 10 kron in nekaj drobiža ter zginil. Sumilo se je, da odšel proti Krškemu in Rudolfovemu. In res! Dne 8. marca zvečer okoli 6. ure bila je c. kr. orožniška postaja v Rudolfovem opozorjena, da se Odlazek nahaja pri ciganih v otoškem gozdu blizu Rateža. Ob četrt na osmo uro bili so že orožniki v gozdu. Z njimi hodil je tudi oboroženi Franc Ta-

borski, gostilničarjev sin iz Rateža. Ko pridejo v obližje ciganskih šotorov, začeli so psi lajati, in to je roparja jako prestrašilo. Poprašal je cigane po vzroku, toda »prijatelji« cigani so ga znali tolažiti, češ, vsaj ljudje vedno hodijo po cesti. — Med tem pa so bili orožniki že tam. Cigani so vpili, otroci kričali, psi še bolj lajali, zraven je pa snežilo in noč je postala temna, da se je komaj deset korakov na okrog videlo. Zdajci zapszijo orožniki, da se je jel eden šotor posebno majsti; orožniki takoj priskočijo ter ga obkolijo. Cigani izlezli so spredaj, a Odlazek skočil je zadej iz šotora ter je hotel še enkrat pokušiti svojo srečo z begom. A pri tem ga že zapazi g. Jedlička, kateri je takoj vstrelil za njim ter ga tako dobro zadel, da je šla kroglja pri ledji na levi strani noter in skozi truplo ter na desni strani med rebri vun. — Odlazek je obležal na mestu. Pri sebi je držal kos kôse; ako bi imel samokres, gotovo bi ustrelil na orožnike. Potem so ga na neki deski prenesli na cesto; položivši ga na voz, odpeljali so nesrečneža v Rudolfovo, ter ga oddali c. kr. okrožnemu sodišču, kjer je 12. marca umrl. Franc Odlazek je že enkrat leta 1891. ušel iz nekdanje kaznilnice na gradu v Ljubljani. Z njim sta jo popihala tudi dva druga sojetnika: neki Rahne od Kranja in neki Prelovšek od Kamnika. Prelovšek se je napravil v obleko paznika ter spremljal popolnoma mirno svoja pajdaša skozi stražo vun na delo. Ko so pa bili varni, razšli so se v svoje kraje po svojih »navadnih opravilih«. Rahne je namreč rad kradel po cerkvah; Prelovška je bolj veselila »zastonj obleka« in po vrhu še denar; Odlazek je pa najraje »konje jahal«. K sreči bili so vsi trije še tisto leto zopet vjeti. Ko je Odlazek nekoč po noči zopet jahal ukradenega konja skozi Kronovo pri Beli cerkvi, srečal ga je postajevođa g. Kovačik. Orožnik ga ustavi ter vpraša, kam gre. Tat mu odgovori, da je njegova mati bolna in gre po zdravnika v mesto. Ko mu orožnik nato obljubi spremstvo do prihodnje hiše, češ, da bi ga rad spoznal, kdo je, skočil je Odlazek blizu hiše s konja na drugo stran ter štirikrat ustrelil na orožnika, ne da bi ga bil zadel, ter je zginil. — Drugokrat ga je zopet zasledoval orožnik do nekega kozolca pri Ratežu. Tudi tukaj je odnesel svoje pete, ko je skočil s kozolca. — Šele drugi dan potem so ga dobili orožniki pri ciganih pri Črmošnjicah. Otvrdli so ga v zapor v Rudolfovo, kjer ga je c. kr. okrožno sodišče obsodilo v 15letno ječo, katero kazen bi imel prestati v kaznilnici pri Mariboru. Hotel si jo je torej okrajšati, pa mu je spodletelo; svojo predrznost moral je celo poplačati s smrtjo.

Iz Škofje Loke. Zadnjo nedeljo, 29. marca je začela poslovati naša nova »Ljudska hranilnica

in Posojilnica“, ki je ustanovljena po Rajfajzovem načrtu. Redne uradne ure bo imela ob sobotah od 9.—12. in ob nedeljah od 10.—12. Po sklepu odborove seje bo obrestovala hranilne vloge po 4½%, posojila pa dajalo na vknjižbo po 5%, na poroštvo pa po 5½%. — Toliko v vednost vsem, ki hočejo kaj hraniti in izposoditi. Odbor.

Cigan Gašpar Held umrl. Cigan Gašpar Held, katerega brata Šimna so obesili v Novem mestu, je umrl v Gradiški. Predlanskim je poskušal ubežati, a je pri tem padel s precejšnje višine in se težko poškodoval.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo razglasuje sledeče: Vsled sklepa XIX. javnega shoda dne 7. julija 1896 razpisuje se 20 premij po 10 ali po 20 gld. za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1901 ali 1902 izvršeno, ter mora pogozditev obsezati najmanj 056 ha = 1 oral. 1. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 1:50 m obsegati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bode v jeseni 1904. leta, morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva, ter bode isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo. V Ljubljani meseca februarja 1903. Predsednik: Ludovik baron pl. Berg s. r.

Cesarjev dar. Presvetli cesar je podaril Janezu in Poloni Rogelj iz Dvorjan 60 K v spomin zlate poroke, katero sta obhajala dne 7. svečana v župnijski cerkvi v Cerkljah. Janez Rogelj je bil 7 krat v vojski leta 1848. in 1849. na Laškem. Bog ju živi še mnogo let!

„Odgovori na ugovore proti sv. veri.“ Francosko spisal Abbé de Ségur. Prevel za Slovence A. M. — Ta knjižica je izšla pred kratkim v „Katoliški Tiskarni“. To je zelo času primerna in potrebna knjiga. Kdaj se je toliko ugovarjalo sv. veri kakor v naših dneh? Za vsakim voglom, pri vsaki mizi v gostilni, v vsaki delavnici skoro, povsod povsod dobiš ljudi, ki nimajo nujnejšega opravka, kakor svoj jezik otresati nad cerkvijo in cerkvenimi naredbami, nad vero in nad Bogom samim. In koliko je takih ugovorov, ki se na prvi pogled kažejo nekako modri; če se pa le malo natančneje

ogledajo, se razvidi njih praznота in nespamet. In vendar, koliko jih je, ki takim praznim ugovorom verujejo, ki vsakemu šušmarju, kateri jim kaj kvasi, verjamejo bolj kot učenim pridigarjem. Kaj je torej bolj potrebnega v naših dneh, kakor na te ugovore odgovarjati, žmota zavračati in pravo resnico pojasnovati? In to je namen te knjižice. 41 takih ugovorov, ki se večkrat slišijo, navaja ter kratko in jasno nanje odgovarja. „S smrtjo je vsega konec“, „Vera je le za ženske“, „So učenjaki, ki nimajo nikake vere“, „Bog je predober, da bi me pogubil“, „Zakaj se dandanes ne godé več čudeži?“ „Duhovniki so ljudje, kakor jaz, zakaj bi jih poslušal?“ „Mladina se mora iznoretiti“, — tako in podobno se glasé ugovori, na katere dobite odgovora v tej knjigi. Potrebna je zlasti za take, ki so slabi v veri. Če imate kakega takega med svojimi znanci, opomnite ga na to knjigo ali mu jo podarite, da jo prebere. Pred vsem nam je vera potrebna, živa, močna vera. Kdor ne veruje, bo pogubljen! Amen! — Cena knjižici je: mehko vezana 60 vinarjev, trdo vezana 80, poština 10 vinarjev. Pošlje naj se: Ničmanova prodajalna v Ljubljani. — Želimo, da bi se kar najbolj razširila med Slovenci in jih potrjevala v veri, kakor je to na Francoskem, kjer se je ta knjižica več kot stokrat nanovo natiskala.

Narodno gospodarstvo.

Ali bo živina dražja, ali bo ceneja?

To vprašanje kmeta gotovo zelo zanima. Vsaj zmeraj je na tem, da ali mora kak rep kupiti, ali pa da je tako srečen, da je priredil voliča ali junico da jo hoče spraviti v denar. Tolikrat se sliši: „pri živini se še dobi kak krajcar.“ To je čisto res. Zato ni čuda, da se zlasti ob sejnih in še posebno na pomlad, ko je navadno živinska kupčija bolj živahna, gospodarji tako radi poprašujejo, po čem je živina.

Če sem tudi jaz stavil to vprašanje, seveda nisem noben prerok, da bi kar trdil: ravno tako bo in nič drugače. Vendar kmet gleda na oblake in po oblakih sodi, kakošno bo vreme. Tako delamo tudi mi.

Za živinsko našo kupčijo se zbirajo črni oblaki, ki ne pomenijo nič dobrega.

Reč je pa ta-le:

Mogočna nemška država je sklenila postaviti, da se bo od živine, ki se bo na Nemško vpeljala, moral plačevati silno visoka carina. Naš marljivi državni poslanec Franc Povše, ki je jako več v teh zadevah, zadnji čas obširno popisuje v „Slovincu“ nevarnost, ki preti vsled tega našemu živinskemu izvozu. Da bote možje položaj še lažje umeli, povejmo kar nekaj izsledov.

Dozdaj se je plačalo od konja carine — 20 K, po novem pa bo znašala:

če bo konj vreden	300 mark	30 mark
„ „ „ „	1000 „	75 „
„ „ „ „	2500 „	150 „

Ker je jedna marka približno toliko kakor 60 krajc., plačalo se bo torej od navadnega konja na meji 18 gld. ali 36 kron.

Še več bo treba plačati pri goveji živini.

Dozdaj se je plačalo od vola 25 1/2 mark. V prihodnje pa se ima plačati od vsacih 100 kg. žive teže 12 mark, tako da bo prišlo na 12 starih centov težkega vola 80 mark ali 48 gld. carine. To je gotovo velik razloček, prej 15 gld. 30 kr. sedaj pa 48 gld.

Seveda bi utegnil kdo reči: bodo pa Nemci dražje plačali, če bodo hoteli naše pitane vole imeti. Pa to je vprašanje, če jih ne bodo potem rajše drugod iskali, kjer bi jih ceneje dobili. Glavni namen take visoke carine pa je, da bi nemški kmetje svojo živino dražje prodajali. Avstrijski kmet bo gotovo na škodi, ker on mora nekam živino prodati. Povejmo še, kakošna carina je nastavljena na prašiče. Doslej je znašala 5 mark, v prihodnje pa bodo plačali od vsacih 100 kg. 10 mark, torej od 200 kg težkega prašiča 20 mark ali 12 gld.

Ta visok dac ne obeta nič dobrega.

Do sedaj so „Salcburgarji“ pokupili mnogo naše živine. In če je kupcev dosti, potem ima živina kup. Da ni igrača, če nemških kupcev ne bi bilo na naše sejme, to spoznamo lahko, če povemo, da se je v letu 1896. prodalo iz Avstrije na Nemško pitalnih volov 38.297, l. 1900. pa 60.204. Krav se je prodalo l. 1896. 26.932, v l. 1900. pa vže precej več — 40.554. Mlade govedi se je prodalo v l. 1896. 21.485, v l. 1900. pa 34.971. Te številke kažejo, da gre res veliko naše živine na Nemško. Ako soštejemo vole, krave in mlado živino, ki se je v letu 1900. izvozila v Nemčijo, dobimo visoko število 135.729. Izračuna si lahko vsak sam, koliko milijonov bi bila vredna ta ogromna čreda.

Proti novi nemški carini si Avstrija ne more drugače pomagati, kakor da tudi ona naloži davek na kmetijske pridelke, ki se od drugod v Avstrijo uvažujejo. Drugi nam zapirajo, moramo še mi drugim; tako se glasi ta čudna vojska, pri kateri se sicer ne preliva kri, pa se jemljejo iz žepov milijoni. Posamezen kmet si tukaj ne more nič pomagati; edino naši poslanci zamorejo delati na to, da se z novimi kupčijskimi pogodbami varuje pridelek avstrijskega kmeta.

Drobtinice.

Največji mož na svetu je pač Edvard Beaupre, ki je star 21 let in visok 251 cm. Ker je še tako mlad, še vedno raste, a ne samo navzgor, ampak tudi na širokost. Okolu prs je širok 143 cm. Nosi klobuk št. 10 in ovratnike široke 54 cm.

Najstarejši človek na svetu je neki Mauril del Walle v Ameriki. Ima baje 157 let.

Nov načrt v Benetkah. Ker v Benetkah vedno bolj poka zidovje, predlaga nek inženjer naslednji načrt, o katerem se čuje, da se bode tudi uresničil. Okolu mesta se napravi zid iz betona, voda se izčrpa iz kanalov, stebri, na katerih stojé Benetke, se nadomesté z železno konstrukcijo. Na ta način izgubé zaslužek gondolierji, katerih ne bodo rabili v — suhih Benetkah.

Novoizumljeni plug. Dr. Gatling, izumitelj neke vrste strelnega orožja, katero tudi njegovo ime nosi, poskušal je tudi z uspehom napraviti avtomobilni plug, kateri bode radost poljedelcev. Nova izumitev izpodrinila bo zopet v enem kraju konja. Eden mož s takozvanim avtomobil-plugom zamore sam v enem dnevu toliko preorati, kot bi po starem načinu petnajst mož in trideset konj storiti zamoglo. Stroj bode zadostno močan, da bo vlekel plug, ki bo rezal dvanajst palcev globoke brazde, z več rezili naenkrat. Z novoizumljenim plugom preorati bo mogel en mož po 30 do 35 oral zemlje na dan.

V kakšnih stvarih ljudje med seboj tekmujejo. V plavanju je dosegel prvenstvo neki Jarvis, ki je štiri kilometre daleč preplaval v eni uri, dalje je v eni uri Meagher prehodil 10 kilometrov, Anglež Watkins je pretekel v eni uri 18 kilometrov, Amerikanec Gyvorn Captain je s svojim konjem prejezdil 35 kilometrov v eni uri, biciklist Bouge je v eni uri prevozil 50 kilometrov, angleška torpedna ladija je na uro prevozila 66 kilometrov, a nemški parnik „Deutschland“, ki je iz Evrope v Ameriko došel v 5 dneh, 12 urah in 23 minutah, je na uro prevozil največ 45 kilometrov, avtomobilist Janot je s svojim avtomobilom prevozil 86 kilometrov na uro, a Fournier in Hugières sta ga s svojim avtomobilom presegla s 125 kilometri na uro.

Največja cerkev na svetu. O nameravani zgradbi velikanske katoliške katedrale v Newyorku se poroča, da bodo stavbinski stroški znašali sto milijonov mark. Dolga bo 550 čevljev in visoka 478 čevljev. V cerkev bode lahko šlo do 70.000 oseb, torej za 20.000 več, kakor v cerkev svetega Petra v Rimu. Amerikanski bogatini dajejo za to zgradbo velikanske svote, tako da bo skoro potrebni kapital skupaj.

Katera so najsrečnejša mesta na svetu? Neki angleški popotnik, ki je prepotoval mnogo sveta, odgovarja tako-le: Kdor ima malo denarja, naj gre v švedsko mesto **O r s a** Tam se otroci v vseh šolah učé brezplačno, telefon se rabi zastonj in tudi na tramvaju so vse voznje zastonj. To vse je storila občina z umnim gospodarstvom. Dohodki iz gozdov jej pokrijejo vse te stroške. — Kdor ljubi glasbo, naj gre v brazilsko mesto **D e s t a v o**, ki broji le 15.000 prebivalcev, a ima do 30 glasbenih društev. Vsak prebivalec ima vsaj en glasbeni inštrument. Koncertov ni ne konca ne kraja. — Kdor ljubi mir, naj gre v **N u s h u**, mesto kakih 20.000 prebivalcev v Združenih državah Severne Amerike. Občina preskrbuje vse in ljudje izpolnjujejo brez ugovora, kar je treba za javni red. Nikdar ne pride do nobenega nemira. — Ljubitelji popolne čistosti naj pojdejo v holandsko mestece **B r o c k**, ki je od nekdanj znano kot najčistejše mesto na svetu. Tam tako skrbé za snažnost, da do najnovejšega časa še konji niso smeli voziti po mestu. Vsako nesnažnost takoj odpravijo. — Prijatelji ženske emancipacije imajo krasno življenje v **B e a t t y j u**, mestu države Kansas. Najvažnejše javne službe opravljajo tam ženske; tudi večina policajev je ženskih. — Le žal, da se vse te prednosti ne dobé nikjer združene na enem kraju: To bi bila prava obljubljena dežela!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 9. — V kateri cerkvi na Dunaju je dobiti slovenskega duhovnika? (A. Br. v St.)

Odgovor: V dvorni cerkvi (Hofpfarrkirche) I. okraj, Augustinerstrasse 7. Postreže tudi v spovednici.

Vprašanje 11. — Kaj pomenijo dostavne črke na koncu podpisov kakega načelstva, odbora i. t. d. N. pr. Franc Jožef I. r., ali: Peter Stefančič s. r.? (A. L.)

Odgovor: To so okrajšane besede in pomenijo: „svojeročno“ — „lastnoročno“. Te črke naznanjajo, da je na dotični izvorni listini lastnoročen podpis cesarjev itd. Latinska okrajšava se glasi: m. p. to je „manu propria“ = lastnoročno. Včasih je na takih listinah tudi brati (navadno v krogu): L. S., kar pomeni: Loco Sigilli, t. j. na tem mestu je v izvorni listini pritisnen pečat.

Vprašanje 12. — Kje se dobi slovenski poduk v fotografiji?

Odgovor: Nam je v slovenskem jeziku znan samo kratek spis o fotografiji, ki ga je priobčil „Dom in Svet“ l. 1890. Navodov za začetnike v fotografovanju je v nemškem jeziku dosti, a v slovenskem ne poznamo nobenega.

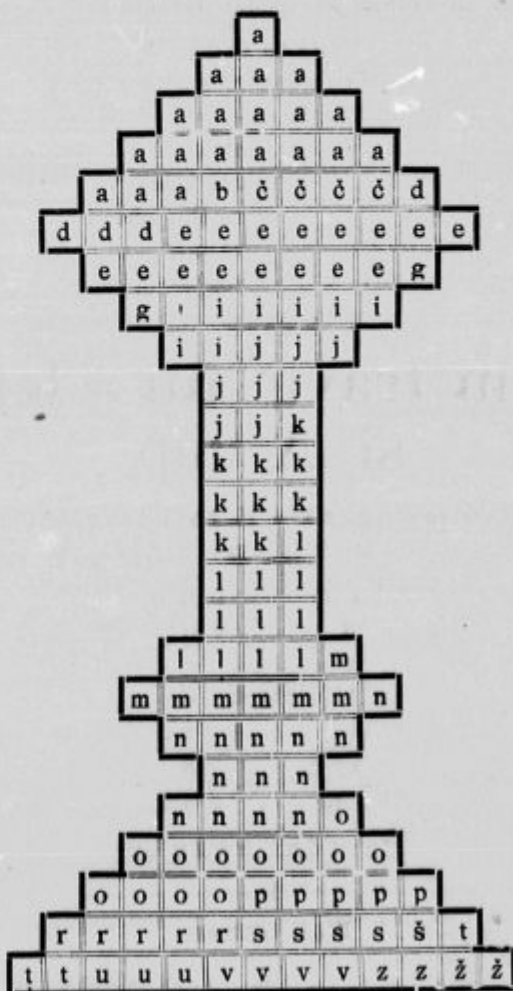
Za smeh in kratek čas.

Zna pa zna. Mali Janezek: „Mati, kaj ne, da ste rekli včeraj naši dekli Jerici, da ne daste dosti na iz pričevala?“ Mati: „Zakaj pa vprašaš?“ Janezek (počasi): „Danes, danes — smo — dobili — v šoli izpričevala.“

Križ.

(Sestavil L. Brus.)

Soglasnik; žužkojed; letni čas; slovenski pisatelj in jezikoslovec; mesto na Kranjskem; učni predmet; nevaren človek; perutnina; reka na Kranjskem; glodavec; del glave; ptič; žensko ime; ptič; ud družine; dotok Donave; gorilo; roparska zver; moško ime; rastlina; moško ime; mesto na Notranjskem; kuščar; kralj Francoski; dve ženski imeni.

Obelisk.

(Sestavil Fr. Debevec.)

a	amoglasnik
a a a	kača
a a a a b	vrsta vojakov
b c c c c	sv. pisemsko ime
c d e e e	bolezen
e e e f g	narod
g h i i i	veznik, riba
i i i i i	mesto na Štajarskem
i i j k k	nebeščan
l l l l l	reka
l m m m m	žuželka
m n n n n	preb. n esta na Lašk.
n o o o o o o	reka, posoda
o r r r s s s s s	vas pri Ljublj., ptič
s t t t u u u v v	kuhinjsko orodje

Kaj pomenijo prednje črke, brane od zgoraj navzdol, in zadnje, od spodaj navzgor?

Zastavica.

(Priobčil Stambol Fr.)

1 2 3 4 5 6	— — — — —
2 5 1 4 6	stolp je — — —
3 6 8 3	del hiše
4 3 8	moško ime
5 7	veznik
7	soglasnik

Rebus:

V m trava' nu = leto
si' A uap

Rešitev ugank v zadnji številki.

Črka H

l a s	o k o
m	o
a	r
l a š k o	
i	š
j	k
l a n	s o k

Besedni uganki.

I.

Mali traven

II.

Katar - Ina = Katarina.

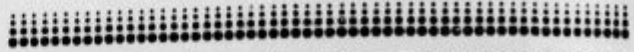
Zastavica.

Pred dnevi so bile v Rimu noči

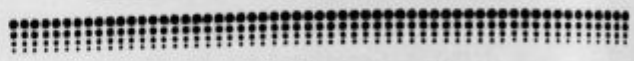
Rebus.

Štiridesetdanski post.

Vse so prav rešili: Jakob Hočevar, Josip Stupica in Feliks Verbič, dijaki v Celju; Feliks Luštrek, učenec v Ljubljani. Franc Zorc, Martin Širnik in Anton Jančič, fantje v Dravljah; Franc Vilfan iz Križne gore; Vekoslav Levstik v J. pod sv. Gregorijem; Ivan Žgur in Ivan Kete, dijaka v Ljubljani; Anton Melik, Radivoj Privšek; Ignacij Žganjar in Rudolf Tonih, dijaki v Ljubljani; Franc Koželjski; Leopold Brus, učenec v Ljubljani; Ivan Brus, ministrant na Polici; Jožef Žagar iz Stare Loke; Alojzij Zbačnik, gimnazijec v Ljubljani; Anton Siraj in Mih. Turk Bločena; Marijana Ravnikar in Urška Berčič, dekleti v Virmažah; Andrej Porenta v Virmažah.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 16. aprila 1903.

Loterijske srečke.

Lina, 21. marca	22	38	56	73	76
Trst, 21. marca	36	71	32	28	69
Dunaj, 23. marca	53	62	74	22	17
Gradee, 28. marca	70	43	86	10	39

MATKO ARKO, trgovec

LJUBLJANA (semeniščno poslopje)

priporoča največjo zalogo

otročjih vozičkov

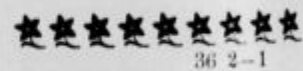
od glđ. 3-50 do najfinejših angleških.

Žimo in morsko travo

za matrace, po najnižji ceni.

Košarice, jerbace, škatle itd.

HISA ⁵³/₂₋₁

tik državne ceste Kranj Kokra, v kateri je že nad 10 let gostilna, pekarija in trgovina s špicerijskim in mešanim blagom, zraven nekoliko polja in gojzda — vse v najboljšem stanu — se daje v najem skupaj ali posamezno, ali tudi na račun za več let.

Več pové lastnik Peter Alešovec v Tupaličah, hšt. 26. nad Kranjem.

Za okrajne ceste v občini Medvode se sprejme

okrajni cestar

z mesečno plačo 40 K.

Oglasila sprejema g. Anton Belec, okr. cestni načelnik, v Sent Vidu nad Ljubljano.

Žrebanje nepreklicno 23. aprila 1903. Glavni dobitek 1 kron 40 000 kron

Srečke za sobe grevnice ^{po} 1 krono
priporoča J. C. MAYER v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo v gotovini po odšteti 10 % zneska.

Spomlad

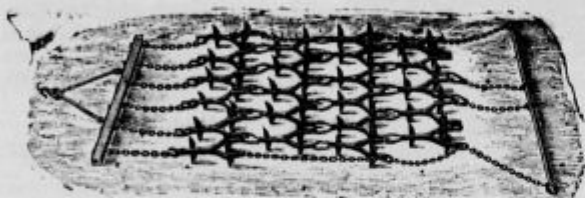
se približuje, treba je toraj kmetiji raznih strojev, to so v prvi vrsti:

jekleni univerzalni plug,

kojega ni potreba nič držati. Plužne kakor tudi plugi so čisto iz železa in jekla, toraj trpežni in tako zboljšani, da živina pri istem manje trpi in lepše orje, kakor naši navadni plugi — sploh najboljše kar se dobi. — Vsakdo naj poskusi in potem naj sodi; če bi kateremu ne ugajal, ni primoran ga obdržati. — V drugi vrsti so:

železne brane za mah.

Njih korist je pri nas še premalo znana. Ker je pri kmetiji živinorejstvo najplodonosnije, treba je toraj v prvi vrsti dobrih travnikov, a to je le mogoče, če se travniki vsako spomlad s tako brano prevlečejo. Dobra brana spleča se sama v prav kratkem času. — Te, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, potem traverze, železniške šine, cement itd. priporočata po najnižji ceni. 32 3-3

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek,

trgovina z železino in zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Slovenske cenike pošiljamo na zahtevo brezplačno.

Ne pozabiti!

pri nakupovanju pomladanske in letne obleke za ženske in moške na domačo, pošteno, zanesljivo trgovino

Češnik & Milavec

Ljubljana, Lingerjeve ulice.

Velika zaloga 52 5 1

oblačilnega blaga.

Cene najnižje.

KAVA

iz prve roke

to je neposredno od sadilca kave brez vsake prekupčije, torej s polnim jamstvom za neponarejeno, naravno-pravo, jako izvrstno kavo po najnižjih cenah.

Najino posestvo na 50 4--1

ofoku Java

kjer, kakor znano, najboljša kava sveta rase, obsega okoli 80 kilometrov in se nahaja na tem posestvu 12 vasij s približno 30 000 preb. valci. Najini razširjeni kavini nasadi se obdelujejo najracionalnejše, tako, da je najina varstvena znamka

JAVAFLOK

vedno bolj in bolj priljubljena.

Najina kava je jako aromatična in okusna, zraven tega pa še posebno izdatna.

Midva pošilja java poštno tovore (pakete) franko (popolnoma p-štine prosto) na vsako inozemsko pošto po poštnem pov. etju (Nachnahme) po sledečih cenah:

Kava z marko Javaflok

3 kile gold. 4 38

4 1/4 " " 6 65

TURK & drug

veleposestnika na Javi, prodaja kave in čaja v lastni režiji

v TRSTU via Rapicio št. 7.

Zarezane strešnike vštricne (Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko 54 1

cement roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak šamotne in cementne

kot vse drugo stavbinsko blago ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. VIDIC & Comp.

LJUBLJANA.

Svežega medú pitanca ima na ponudbo okrog 45 skaf. v (1500 kg.) Janez Goljat, posestnik, Čerklje št. 48 na Gorenjskem. Cena po dogovoru. 54 2-1

Pri kupovanju zahtevalfe

Schichtovo štedilno milo z znamko „JELEN“.

Je zajamčeno čisto, brez vsake škodljive primesi, pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti res zajamčeno čisto, perilo neškodljivo m'lo, naj gleda na to, da je na vsakem kosu ime „Schicht“ in gorenja znamka „jelen“.

Je dobiti povsod!

Varstvena znamka

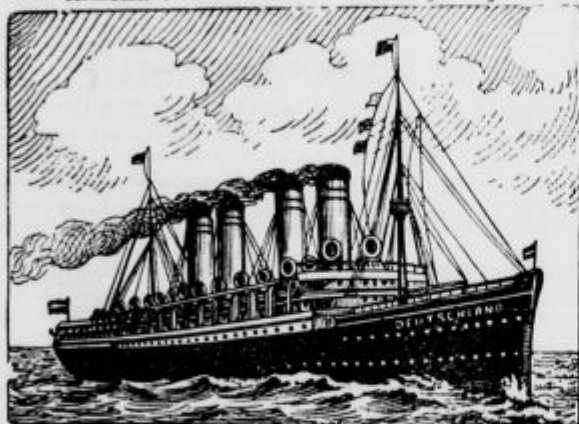

35 20-1

Največja in najstarejša parobrodna družba na svetu,
 poseduje 279 parnikov.

Najvarnejše, najhitreje in največje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo samo potnike in cesarsko pošto **iz Hamburga v Novi-York so:**

Deutschland	212	metrov dolg
Auguste Victoria	168	" "
Moltke	160	" "
Pennsylvania	171	" "
Graf Waldersee	170	" "
Palatia	140	" "
Batavia	152	" "
Bulgaria	152	" "
Fürst Bismarck	200	" "
Columbia	140	" "
Blücher	160	" "
Pretoria	170	" "
Patricia	171	" "
Phoenicia	140	" "
Belgravia	152	" "
Armenia	170	" "

Hamburg - New York le 6 dni!

Vožne karte po najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena

„agentura Hamburg - Amerika Linie“

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31.

takoj na desno od južnega kolodvora, ob progi električne železnice. 203 12—7

Za jubilej sv. očeta papeža
 prodaja 43 1—1

jubilejske spominske svinjke

lečno izdelane

Jožef Eberle, urarja Koteka nasl.

v Ljubljani, veliki trg 13.

Edina zaloga za avstr. juž. dežele.

1 kom. spominsčica iz aluminija	K 1—
„ medaljon „ovalen	1:50
„ spominsčica srebrna 35 mm v premeru „	8—
„ „ „ 80 mm „ „	25—

P. šilja se proti predplačilu ali na povzetje.
 Razprodajavci dobé visok popust.

HERBABNY-jev
 podfosfornasto-kisl
apneno-železni sirup.

Ta že 33 let od mnogih zdravnikov priporočeni prani sirup rastaplja sluz, umiri kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosfornopnene soli, ki so v njem, pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 194 9

Ozna steklenici 1 gl 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim ali podobnim imenom, ki pa so po sestavi in po učinku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 33 let obstoječega podfosfornastega kislapnena-železnega sirupa svarimo in toraj prosimo, zahtevati izrečno Herbabny-jev „apneno-železni sirup“ in gledati na to, če ima vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano varstv. znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
 VII.1, Kaiserstrasse 73—75.

V zalogi skere v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

V zalogi je pri gospodih lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodram G. Prodram, A. Schindler, A. Mizzan; Breze: G. Elsässer dediči, Seveden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, dr. V. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini dediči, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Volikovec: J. Jobst; Volšperk: A. Huth.

APENTA

Najboljša Budimska grenčica.

Se jako uspešno rabi pri telesnem zaprtju, protinu in tolščici.

Dobiti je v lekarnah, pri prodajalcih dišav, mineralne vode itd. 18> 13—10

Edini zastopnik:

S. Ungar jr., Dunaj, I.

Prodá se še dobro ohranjeni

križev pot

po jako nizki ceni. — Podobe so velike z okviri in nadstavkom 125×67; brez okvira in nadstavka pa 67×52 cm.

Kaj več se izvé pri cerkvenem prodajništvu v Rudniku. 35 4—2